

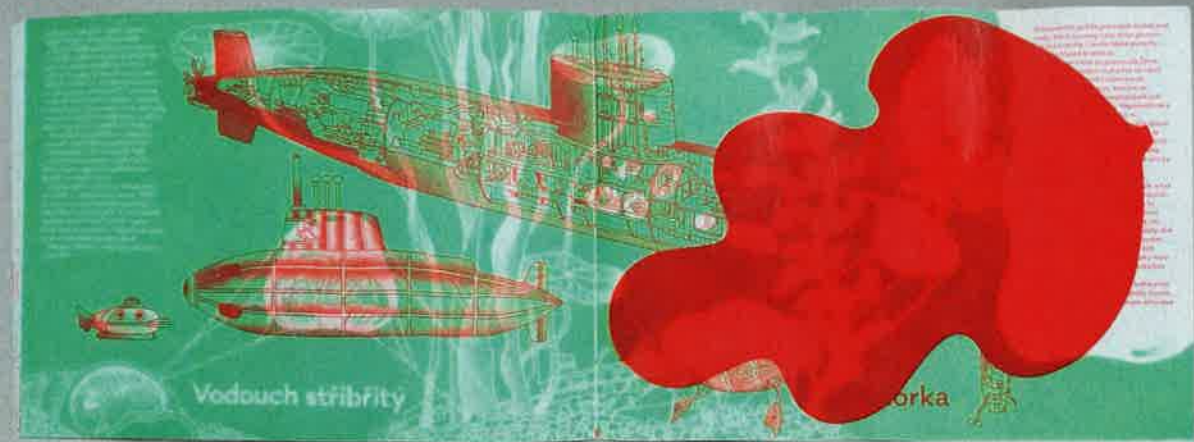
KOŘENY, VĚTVE, ŠLAHOUBY.
Katalog k výstavě Epose257 v Trafo Gallery se stal nejkrásnější knihou o výtvarném umění.

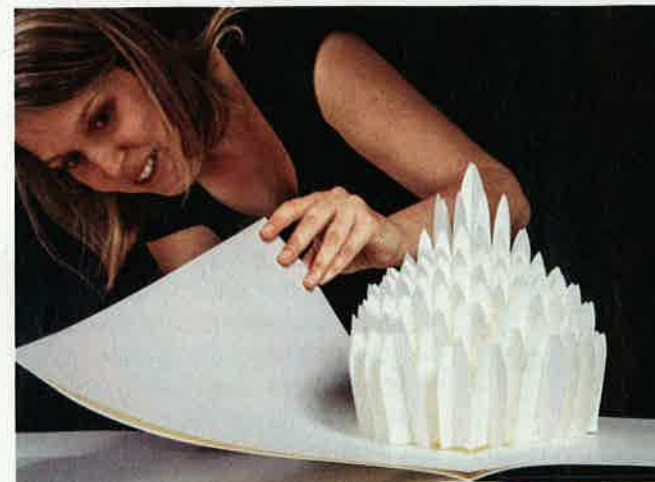
V ZNAMENÍ PENTÓDY.

ANONYM 1968–1984.

BYDLÍME! Vrstvené ilustrace se prohlížejí přes fólie. Červená odhalí svět zvířat, zelená příbytky lidí.

PŘÍBĚH NEBE A ZEMĚ. Nenápadná kniha Veroniky Hanzlíkové po otevření rozbílá papírové 3D objekty.

ČESKÁ KULTURA V HESLECH. Netradiční česko-anglický slabikář ABCZ aneb H jako Havel od Denisy Šedivé.

Nejkrásnější české knihy

O tom, jestli si koupíte knihu, rozhoduje nejen její obsah, ale i použité písmo, grafické zpracování, papír příjemný na omak nebo nápaditá obálka. V soutěži Nejkrásnější české knihy roku uspěla například publikace pro děti o příbytcích zvířat, katalog k výstavě nebo netradiční česko-anglický slovník.

Nesudí knihu podle obalu, říká se. Tím se však neříká soutěž Nejkrásnější české knihy roku, již pořádá Památník národního písemnictví spolu s ministerstvem kultury. V tomto případě vítězí forma. Porota přitom nevybírá jen jednu nejkrásnější knihu, ale v různých kategoriích vyhlašuje vítěze několikrát. Která z loni vydaných děl ji oslovila tentokrát?

Nejkrásnější českou dětskou knihu loni vydalo nakladatelství Baobab. *Bydlíme!* od Daniely Olejníkové a Jiřího Dvořáka v obrázcích vypráví, jaké příbytky si stavějí různá zvířata a co se od nich v tomto směru naučili lidé. Obrázky jsou

se sebe navrstveny a prohlížíte si je skrze červenou nebo zelenou fólii – jedna ukazuje svět lidí, druhá svět zvířat.

Formu slabikáře oprášil černobílý vizuálně čistý česko-anglický slovník české kultury od Denisy Šedivé s názvem *ABCZ aneb H jako Havel*, který vyhrál v kategorii učebnic. Přibližuje českou kulturu v heslech. Každé písmenko představuje klíčová slova, která jsou dovysvětlena pomocí obrázků, přísloví nebo písniček.

Rozřezáno motorovou pilou

Mezi bibliofiliemi zaujala nejvíce autorská publikace Jana Čumlivského, Pala Čejky

a Tomáše Klepocha *V znamení Pentódy*, která vznikla jako obří linoryt rozřezaný motorovou pilou. Jednotlivé tisky pak autoři vsadili do ručně popsaného obalu.

Spolek bibliofilů udělil Cenu Vojtěcha Preissiga Veronice Hanzlíkové za *Příběh nebe a země*, jež vydala Fakulta umění a designu Univerzity J. E. Purkyně v Ústí nad Labem. Černá ručně vázaná obálka skrývá trojrozměrné ručně vytvořené objekty. Jakmile knihu otevřete, rozbílá se před vámi například bílá papírová koule na černém pozadí, alegorie biblického stvoření světa. V tomto případě je kniha spíše výtvarným objektem, kde text není třeba. Vzniklo jen dvacet originálních výtisků.

„Fascinující tvarem, výbornou čitelností v kontextu s použitými fonty a milá na dotek“ je podle poroty kniha Normana Pottera *Co je designér: věci, místa, sdělení*,

kterou vydala Vysoká škola umělecko-průmyslová v Praze.

Mezi publikacemi o výtvarném umění porotu překvapivě nejvíce zaujal katalog k výstavě streetartového umělce Epose257 v pražské Trafo Gallery s názvem *Kořeny, větve, šlahouny*, jež editovala Blanka Čermáková. Nabízí umělcovy fotografie skládek na pražské periferii a je vtipně svázan do obálky ze surového kartonu přelepené izolepou, jako by šlo o nějaký odpad, což koresponduje s posláním výstavy.

V samostatné kategorii výtvarných katalogů si první cenu odnesla kniha *Pocta suknu. Textil v kontextu umění* z produkce nové humpolecké galerie 8smička, kde se nit vazby stává průvodcem knihy po každé stránce.

Fotografie ze „socíku“

Nejlepší studentskou prací se stalo grafické zpracování japonského hororového příběhu *Mujina* od Lafcadio Hearna v podání Lucie Lučanské. Porotu na ní zaujala mimo jiné ruční kancelářská

vazba. Kategorii mladých tvůrců do třiceti let ovládla publikace *Anonym 1968–1984* v grafické úpravě Take Take, na jejíž koncepci se podílel kolektiv písíci pod pseudonymem Vyšehradské jezdec. Představuje soubor fotografií s vyřezanými obličejí ze sedmi rodinných alb ze socialistického Československa zakoupených náhodně přes internet.

Polygrafické zpracování uchvátilo odborníky nejvíce u publikace *Punta: Zapomenutý hrdina českého komiksu (1934–1942)* od Pavla a Lucie Kořínkových. Jde totiž o komplet, který je tvořen dvěma knihami (na šířku a výšku) v krabici s brožurou, pohlednicemi a rozvrhem hodin (viz *TÝDEN* č. 49/18). Vydalo ji nakladatelství Filip Tomáš – Akropolis, jež si odneslo také cenu za nekrásnější prózu – román *Moc a vzdor* Ilji Trojanova v překladu čerstvé laureátky ceny Magnesia Litera Radky Denemarkové o působení Státní bezpečnosti v Bulharsku. Název knihy je na látkové obálce vytištěn různými styly – slovo „moc“ je zvýrazněno,

kdežto „vzdor“ je pod ním napsáno „vzdorovitě“ vzhůru nohama.

Soutěž se letos konala už po čtyřiapadesáté, ceny pro 33 publikací z necelých tří set přihlášených byly rozdány 5. dubna. „Ukazuje se, že v řadě případů nastupuje nová generace grafických úpravců knih a nakladatelů, kteří přinášejí řadu nových přístupů k řešení vizuální koncepce knihy,“ řekl *TÝDNĚ* Zdeněk Freisleben, ředitel Památníku národního písemnictví. Pro letošní ročník je podle něho také typické, že jsou zastupena především menší nová nakladatelství, která pracují s daleko invenčnějším přístupem.

Oceněné knihy budou celý rok putovat po různých výstavách (k vidění budou v Památníku národního písemnictví, na veletrhu Svět knihy, festivalu Tabook nebo Designbloku) a mají šanci dostat se příští rok i mezi nejkrásnější knihy světa, jako se to letos počátkem března na knižním veletrhu v Lipsku podařilo publikaci *Bonjour, Monsieur Gauguin* z produkce Národní galerie v Praze. Klára Čílkarová ■